

Mozek na roztrhání

Provádění dvou i víc úkonů naráz neodráží vysokou úroveň kognitivních schopností, jak se nám samozvaní odborníci snaží namluvit. Právě naopak – na multitasking nejsme stavěni. Zakódováno máme „monotaskerství“ neboli soustředění se na jeden úkol a jeho řádné dokončení

strana

34

6
strana

A přece si to koupíš!

Ačkoliv je lidský mozek mimořádně sofistikovaný orgán, je snadno ovlivnitelný. Jak si získat a ovládnout lidskou pozornost? To skvěle ovládá psychologie reklamy.

POD CIZÍM VLIVEM

Temná strana meditace

60

Už jen představa meditace člověka uklidňuje. Kdo by byl řekl, že tento uklidňující pocit může skončit depresí a úzkostmi? Negativní dopady meditace přitom popsali už staří buddhističtí mniši.

Síla návyku

66

Návyk má mnoho podob: Ať už ovšem mluvíme o jeho fyzické, či psychické formě, popisovaná pětice látek jej vyvolává nesmírně rychle. A cesta k abstinenci bývá extrémně obtížná.

Cítíte... se velmi zdravě!

74

Hypnóza si vysloužila punc nadpřirozena. V reálném světě se však při ní člověk nezbavuje kontroly nad svým tělem a metoda pomáhá mírnit bolest nebo se třeba vypořádat se závislostí na nikotinu.

VE VÍRU VZTAHŮ

Člověk, tvor společenský?

22

Sociální úzkost je druh fobie, která se zrodila v naší evoluční minulosti. Proč se ale tolik z nás bojí interakce s jinými lidmi, když bychom měli být nejspolečenštějším druhem na planetě?

PAMĚŤ

Vzpomínky na minulý život

10

Po celém světě existují tisíce dětí, které si ve věku dvou či tří let vybavují věci, k nimž nemohly nijak získat přístup. Fenomén zavání ezoterismem, ale někteří odborníci ho seriózně zkoumají.

Jak spolehlivá je naše paměť?

78

Vzpomínáme-li na dřívější události, mozek si nenápadně skuliny v paměti vyplňuje dle vlastního uvážení. Tato jeho přirozená funkce však zkresluje naši minulost, a dá se dokonce zneužít.

Tvář jako karikatura

Někteří lidé nikdy nezapomenou tvář člověka, s nímž se jednou setkali. Nedávný výzkum odhaluje, v čem spočívá jejich superschopnost a zda by se nedala využít k vylepšení umělé inteligence.

85

strana

SPÁNEK

Vyspat se dorůžova 38

Konzistentní zvuk na pozadí, který stabilizuje okolní prostředí a zlepšuje spánek. Růžový šum má na rozdíl od bílého nižší frekvenci a hlubší tón, což je pro spánek přirozenější.

Když má noc poruchu 48

Poruchy spánku dnes postihují takřka třetinu dospělých a vědci upozorňují, že mnohé si lidé „vypěstují“ sami dlouhodobým stresem, nepravidelným režimem a nadužíváním technologií.

Rozluštíme tajemství snů? 56

Sny nám pomáhají vstřebat traumata nebo se připravit na nečekané výzvy – a navíc lze jejich prostřednictvím se spícími osobami rovněž komunikovat.

PORUCHY MYSLI

Utrpení skryté sebelásky 26

Někdy se zdá, jako by narcismus dosáhl rozměrů epidemie. Lze jej však tak snadno odhalit? Nejnovější výzkumy naznačují, že ne. A zároveň je zřejmě běžnější, než jsme se domnívali.

Úzkost z vlastního těla 42

Představte si, že svou vlastní nohu vnímáte jako cizí, odporný předmět, kterého je potřeba se zbavit. Touha po amputaci je tak silná, že jste ochotni si lehnout na koleje.

Mladí a neklidní 62

Jedinců s diagnózou ADHD neustále přibývá. Jde o módní záležitost? Snaží se lidé domnělou vývojovou poruchou omluvit vlastní neschopnost? Vědecké studie dokazují opak.

Tichá tvář schizofrenie 72

Případové studie naznačují, že lék ketamin, běžně používaný jako analgetikum a anestetikum, by mohl zkrátit dobu trvání obzvláště zatěžujících příznaků schizofrenie.

Dvě tváře psychopata 90

O psychopatech se dlouhé roky tvrdilo, že nejsou schopni empatie. Přitom nemalé procento populace může vykazovat psychopatické rysy, a zároveň vnímat emoce lidí kolem sebe.

EMOCE

Je bolest jen jedna? 30

O tom, že bolest duše může být někdy ještě horší než ta fyzická, dumají básníci a filozofové už tisíce let. Vědci nyní zjišťují, jakým způsobem se „zlomené srdce“ promítá v našem mozku.

Tajemství fascinace 41

Obraz Dívka s perlou nizozemského malíře Jana Vermeera patří mezi nejznámější díla v dějinách umění. A neurovědci nyní přišli s vysvětlením, co za jeho „kouzlem“ stojí.

Proč se v tom nimrá? 82

Děti se ošklibají nad zeleninou, čočkou, rybím masem a mnoha dalšími potravinami. Je to špatnou výchovou? Nebo se s tím nedá nic dělat, protože děti mají vybíravost v jídle vrozenou?

Vyzrajte na úzkost 94

Sevřená hrud, bušící srdce, propocené ruce... Strach. Proč někteří z nás trpí intenzivními úzkostmi a jak se s nimi vypořádat?

NA PLNÝ VÝKON

Jak jste chytrí? 16

Co vám IQ testy poví, a co naopak zatají? Vypovídá vůbec o něčem zdánlivě nicneříkající číslo, které vám vygeneruje nespočet online aplikací?

Nevyčísitelná inteligence 52

Vědci už roky upozorňují, že IQ je mýtus a „pseudovědecký“ švindl. Žádný standardizovaný test podle nich nedokáže změřit skutečnou populační inteligenci.

Mozek v ostrém režimu 68

Lidský mozek je neustále připravený na vyrušování, a když se mu ho nedostává, dokáže se rozptylovat sám. Cesta k hlubokému soustředění je trnitá a vyžaduje praxi.

Lingvistický balzám pro mozek 86

Ovládáte-li více řečí než jen svou rodnou, váš mozek vykazuje více nervových spojení a pomaleji stárne. Je fascinující, v jak útlém věku proces osvojení jazyků začíná.

Lysohlávky na depresi?

Mohlo by se zdát, že užívání psychedelických drog depresivním pacientům vážně uškodí. Přesto je zřejmě opak pravdou: Podle nových studií dokážou například lysohlávky už po jednom užití mírnit depresi nejméně po dobu pěti let.

